

Med fjenden i fokus

Særudstilling på Vandel Bunker-Museum

Når man hører navnene på de helt store optik-producenter som Rodenstock, Swarovski og Zeiss, så tænker de fleste i dag på briller af høj kvalitet og i den højere ende af prisskalaen.

Men ser man tilbage i historien, så var de selvsamme producenter også blandt de største og bedste leverandører af optikløsninger til den i slut 30'erne voldsomt ekspanderende tyske krigsmaskine – Wehrmacht.

Den tyske våbenindustri udviklede i 30'erne nye våben på erfaringerne fra 1. verdenskrig, og flere af disse våbentyper krævede optiske løsninger, som udfordrede optikfabrikker til at være helt fremme i udviklingen. Dermed blev de blandt de førende i verden i at kunne masseproducere kvalitetsoptik til overkommelige priser for det tyske Forsvar.

Udrustet med håndkikkerter af høj kvalitet – så man har fjenden i fokus, inden han spotter én selv – hvor man så efterfølgende kan lægge en præcis artilleriild ud over de fjendtlige stillinger, igen på grund af præcise optiske stereo-afstandsmålere, så havde de tyske styrker et godt udgangspunkt mod de fjender, de stod overfor på slagmarkerne under 2. verdenskrig.

På Vandel Bunker-Museum kan man i særudstillingen for 2017 se et stort udvalg af optik anvendt af Wehrmachts forskellige enheder – f.eks. bunkeroptik, kampvognsoptik, sigteoptik til maskingevær og granatkaster (morter), en Kriegsmarine sekstant og helt almindelige håndkikkerter: Man kan her følge krigens udvikling gennem, hvordan den tyske krigsindustri blev presset til at lave kikkerter af zink og bakelit (plastik) på grund af mangel på bronze og aluminium.

I udstillingen kan man også se et vildskud i udvikling af militærudstyr – et såkaldt "Licht Sprech Gerät" – et lys-tale apparat. Radioudstyr, hvor lyden omdannes til lys, som udsendes gennem et kikkertlignende apparat til et andet apparat af samme type hos modtageren, som så omdanner lyset til lyd, og beskeden modtages. Udstyret havde flere ulemper end fordele og blev i udviklingen hurtigt overhalet af forbedret radioudstyr, inden for hvilken udviklingen også tog et kvantespring gennem krigsårene.

Den tyske militærindustri indførte hurtigt efter starten af 2. verdenskrig et producentkode-system for at skjule over for de fjendtlige efterretningstjenester, hvem der leverede hvad til Forsvaret. Det vil sige, at alle leverandører til Wehrmacht fik udleveret en kode på 3 små bogstaver, som de så skulle stemple/præge i produkterne de leverede, så man stadig kunne finde tilbage til producenten – hvis der skulle være f.eks. kvalitetsproblemer. Koden "blc" dækker for eksempel over én af de helt store optik-producenter: Carl Zeiss Militarabteilung med hovedsæde i byen Jena i Tyskland.

I udstillingen på Vandel Bunker-Museum ligger en kopi af kode-listen fremme, så gæsterne selv kan gå på opdagelse i udstillingen og afkode producenterne af det udstillede militæroptik – rigtig god fornøjelse!

2 tyske soldater under øvelse op til 2. verdenskrig. Soldaten forrest til venstre betjener en saksekikkert og soldaten i baggrunden betjener en afstandsmåler. Optik som begge kan ses i særudstillingen på Vandel Bunker-Museum i 2017